

Wim en Paula Veldkamp investeren in flexibele nieuwbouw

Toekomstbestendige uitbreiding

Bouwen

De flexibele inrichting maakt ombouw tot groepshuisvesting mogelijk.

Varkenshouderij | Tekst en foto's: **Jacqueline Wijbenga**

Varkenshouders Wim en Paula Veldkamp bouwden een nieuwe stal die ruimte biedt aan zeugen in groepshuisvesting en opfokzeugen. Maar mocht een opvolger andere ideeën hebben over de toekomst van de varkenshouderij, dan kan de stal met eenvoudige ingrepen geschikt worden gemaakt voor vleesvarkens. "Het concept is toekomstbestendig."

In de aanloop naar de feestelijke opening waren de medewerkers van onder andere Geissler Installatietechniek en Nijenkamp Stalinrichting begin deze maand nog druk bezig in de nieuwe zeugenstal van Wim en Paula Veldkamp in Hatterm. "Als die klaar is, begint voor mij het werk pas", vertelt Wim Veldkamp. "We moeten dieren verplaatsen om vervolgens aan de slag te kunnen in de oude stallen." Daar wordt een deel van de stalinrichting verwijderd en verplaatst naar de nieuwe. "De huidige stal voor dragende zeugen wordt opfokstal. De gespeende big-

gen komen straks in de oude opfokstal en dekwachtstal." Door deze aanpassingen komt in de oude stallen meer ruimte, zodat de varkens in grotere groepen worden gehouden. "Alle stallen voldoen zo aan de richtlijnen die in 2013 van kracht worden. Daarmee is ons bedrijf toekomstbestendig", aldus Veldkamp.

Vooruit

Een bedrijf waarmee hij zelf nog een poos vooruit kan, maar dat ook perspectief biedt aan een eventuele opvolger, dat is wat Veld-

kamp voor ogen heeft. "In het licht van het Varkensbesluit moest ik stappen zetten." De ondernemer ging bij zichzelf te rade – 'wat wil ik' –, maar keek ook goed naar de ontwikkelingen in de sector, voordat hij zijn toekomstplannen smeedde. "Ik ben 56. We hebben, zoals het nu lijkt, geen eigen opvolgers. Maar ik ben te jong om te stoppen en vind het vak nog veel te leuk. We moesten iets bedenken waarmee we zelf vooruit kunnen, maar dan wel op zo'n manier dat hier een levensvatbaar varkensbedrijf staat dat over een aantal jaren ook zijn waarde heeft voor iemand die toekomst ziet in deze sector."

Met die gedachte als drijfveer dacht Veldkamp na over hoe hij kon inspelen op de nieuwe wetgeving, een gesloten bedrijf kon behouden, maar zichzelf ook weer niet zo vastzette in de bedrijfsontwikkeling dat alleen de (sub)fokkerij mogelijk zou zijn. Zijn toekomstvisie besprak hij met verschillende mensen, alvorens hij besloot tot investering in een nieuwe stal en die zo te maken dat deze voor meerdere doeleinden geschikt is. "De verschillende ondernemersmogelijk-

Paula en Wim Veldkamp investeren in toekomstbestendige ontwikkeling van het varkensbedrijf.

Een chemische luchtwasser zorgt voor 95 procent reductie van de ammoniakuitstoot.

heden vereisen vooral een flexibele inrichting. Daarin hebben wij als stalinrichter meegedacht", vertelt bedrijfsleider Marco Hogeboom van Geissler Installatietechniek, zusterbedrijf van Nijenkamp Stalinrichting. "Pas nadat ik wist welke maatvoeringen ik qua inrichting moest hanteren om mijn concept te realiseren, is de maat van de stal bepaald", vult Veldkamp aan. Eenmaal tevreden over het eigen ontwerp werd LTO Vastgoed benaderd om de bouw verder uit te werken.

Ammoniak

Het bedrijf van Veldkamp is het enige overgebleven varkensbedrijf in de gemeente Hattem. Dat heeft nadelen. "Het ontbreekt veel mensen, ook overheden en adviseurs in deze regio, aan kennis over de sector." Daartegenover biedt de afwezigheid van collega's in de directe omgeving ook mogelijkheden. "Juist daardoor is de ziektedruk laag en is het een ideale plek voor een fokkerijbedrijf."

De locatie zelf, aan de voet van de snelwegbrug over de IJssel, kent wel een beperking. Het bedrijf bevindt zich op 700 meter van een Habitat-gebied. "Dat betekent dat ik geen extra ruimte krijg voor ammoniak-

uitstoot. Elke bedrijfsontwikkeling moet passen binnen de vergunde ruimte", vertelt de varkenshouder. Daarin slaagde hij door interne saldering en het plaatsen van een chemische luchtwasser.

"Die vangt 95 procent van de ammoniak weg", weet de ondernemer. Hogeboom vult aan: "Ammoniakreductie was hier belangrijker dan geurbestrijding, vandaar dat is gekozen voor een hoog rendement chemische luchtwasser."

Skybox

De stallucht wordt via een ventilatiekanaal in het midden van het dak afgezogen in de

richting van de luchtwasser. Daar wordt de lucht door het filter geleid. Het spuiwater wordt afgevoerd naar een mestbassin op het erf. Bij het nadenken over de inpassing van de luchtwasser, werd duidelijk dat Veldkamp aan het eind van het luchtkanaal een 'loze' ruimte over hield. De locatie ervan, boven de groepshuisvesting van de zeugen, leende zich voor het maken van een skybox. Aan weerszijden van de ruimte zijn grote ramen geplaatst, zodat bezoekers in de groepshuisvesting kunnen kijken. "Ik wil nog in overleg met andere ondernemers van zichtstallen om te kijken hoe we dit het beste kunnen opzetten. Het pad van de openbare weg naar >>

Bedrijfsgegevens

Wim en Paula Veldkamp hebben in Hattem een gemengd bedrijf. Tot halverwege jaren negentig was het Hattemse bedrijf een combinatie van melkvee- en varkenshouderij. Na de keuze voor het gesloten varkenshouderijbedrijf werd de melkveehouderij afgebouwd. Daarvoor in de plaats kwamen vleeskoeien, waarvoor zo'n 10 hectare eigen grond en eenzelfde hoeveelheid gehuurde grond beschikbaar is. De varkenshouderij kent twee locaties: de thuislocatie in Hattem en een tweede bedrijf in Staphorst, waar 2150 opfokzeugen (Topigs 20) worden gehouden. Het bedrijf biedt op de thuislocatie na ingebruikname van de nieuwe stalruimte aan zo'n 315 zeugen en 720 vleesvarkens. De zeugen leveren gemiddeld 28,5 gespeende biggen. De werkzaamheden bieden werk aan 2,5 man, inclusief Veldkamp zelf.

>>> Toekomstbestendige uitbreiding

de skybox leggen we pas volgend voorjaar aan, als de grond tot rust is gekomen. We kunnen dus nog even nadenken over hoe we die skybox het best tot zijn recht laten komen.”

Ziektedruk

Dat hij met de skybox een mogelijkheid heeft om de omgeving meer bij de varkens-

houderij te betrekken, is een mooie bijkomstigheid. Want ook Veldkamp realiseert zich dat door het toenemende belang van een gezonde veestapel, de varkens meer en meer aan het zicht van de burger zijn onttrokken. “Zelf doe ik dat ook. Dit bedrijf is nu al bijna tien jaar PRRSV- en Mycoplasma-vrij en dat wil ik graag zo houden. Voor een fokker is het

van levensbelang om ziektevrij te blijven”, stelt de varkenshouder.

Hij heeft geen rigide toelatingsbeleid van bezoekers, maar laat zich leiden door gezond verstand. “Vooral bij transport over en weer is de kans op ziekteinsleep groot.” Veldkamp hanteert daarom wel een stringent beleid als het gaat om aan- en afvoer van dieren. Het vervoer van dieren tussen de beide eigen locaties – Veldkamp heeft in Staphorst een opfokstal met 2150 dierplaatsen – doet hij met eigen transportmiddelen. “Externe transporteurs komen de stallen niet in en laden en lossen gebeurt alleen bij de daarvoor toegewezen deur. Deze deur wordt uitsluitend gebruikt als uitgang.” De ondernemer ontsmet niet systematisch op het bedrijf. “Hierdoor hebben we een stabiel, gezond bacterieklimaat.” Dat draagt volgens Veldkamp bij aan het lage medicijngebruik. “Bij de zeugen is de dierdagdosering ongeveer 3,5 en in de opfok niet hoger dan 2.”

Opfok

Goede diergezondheid en overleving zijn niet alleen van belang voor het eigen bedrijf, maar tevens voor de vermeerderders die uitgangsmateriaal van hem ontvangen. “Het fokproduct dat wij afleveren, moet het ook bij de vermeerderaar goed doen”, stelt de varkenshouder. Vandaar dat hij veel aandacht besteedt aan de opfok. De opfokstal in Staphorst is daarop volledig ingericht. “Zo’n stal is te duur en te luxe voor het houden van vleesvarkens, vandaar dat we bij de ontwikkeling van onze thuislocatie niet hebben overwogen de opfok en vleesvarkens van plek te laten wisselen.” Die keuze past bij hoe Veldkamp zelf de komende jaren nog varkenshouder wil zijn en blijven. Of dat ook de keuze is van degene die het bedrijf uiteindelijk overneemt, zal de tijd uitwijzen. Door de gekozen stalinrichting en maatvoering heeft een opvolger de mogelijkheid flexibel om te gaan met het aantal zeugen en vleesvarkens. “In principe kun je hier in Hattem met de bestaande gebouwen, de ombouw van de flexibele stal en een nieuwe kraamstal een bedrijf inrichten voor 600 tot 650 zeugen. Wil je de milieuvergunning maximaal benutten dan kun je wel 10.000 vleesvarkens houden. Dat is mega en hoeft voor mij niet, maar voor een ander kan dat de toekomst zijn”, besluit Veldkamp. ♦

Een skybox biedt zicht op de groepshuisvesting.

